

Definisjon av H- og F-verdi for bruk i EBAs HMS-statistikk

Som et ledd i forbedring av det skadeforebyggende arbeidet ønsker EBAs styre å motivere medlemsbedriftene til å vie oppmerksomhet på alle skader (med og uten fravær), og i sin rapportering skille på skader med fravær (H1) og totalt antall skader, inklusiv skader der tilrettelagt arbeid er benyttet / medisinsk behandling utført (H2).

Frekvensverdiene (hyppigheten av hendelser) defineres som antall **arbeidsulykker** pr 1.000.000 arbeidede timer.

$$H = \frac{\text{arbeidsulykker} \times 1\,000\,000}{\text{totalt antall timer.}}$$

H1 skade, definisjon:

H1-verdi viser hyppighet av **arbeidsulykker** som er så alvorlige at det medfører minimum én hel dags **fravær** fra arbeid/arbeidsplassen.

Dagen etter skaden kan benyttes til å oppsøke lege eller foreta enkel behandling/overvåkning.

H2 skade, definisjon:

I H2-beregningen skal skader fra H1 inkluderes, men i tillegg skader/hendelser der en av følgende faktorer er til stede:

1. - anvendelse av, tilrettelagt arbeid
2. faktisk behandling av medisinsk personell

H2-verdien utgjør dermed summen av H1 og H2-hendelser.

Til forskjell fra tidligere definisjon presiseres det knyttet til (2) at selve behandlingen utløser om hendelsen er H2-skade. Dersom vedkommende oppsøker medisinsk personell, men det ikke er behov for behandling, og vedkommende kan gjenoppta ordinært arbeid – er det ikke H2-skade.

Spørsmål for avklaring av om et forhold er H2-skade:

- Er arbeid tilrettelagt etter hendelsen? Dersom JA – H2-skade
- Om ikke tilrettelagt – er det behov for å oppsøke medisinsk personell? Dersom NEI – ikke H2-skade
- Ved oppsøk av medisinsk personell:
  - Ble det utført faktisk behandling (tannreparasjon, syng av sår, rensing av øye med bruk av instrumenter osv.?) – Dersom JA – H2-skade
  - Ble det bare foretatt enklere sårbehandling (plastring, fjerning av flis osv.), som arbeidstaker/byggeplass selv kunne foretatt? – Dersom JA – Ikke H2-skade
  - Ble det bare foretatt undersøkelser (inkl. røntgen, MR) som ikke medførte videre behandling? – Dersom JA – Ikke H2-skade

F-verdi definisjon:

F-verdi viser fraværsomfanget, dvs. antall **fraværsdager pga. skader** pr 1.000.000 arbeidede timer.

H og F-verdi beregnes for rullerende 12 måneder.

Arbeidsulykke:

Med arbeidsulykke forstås en plutselig og uventet ytre påkjenning eller belastning som har skjedd:

- på arbeidsstedet - i arbeidstiden - under arbeid

For skader der fraværet oppstår på senere tidspunkt, skal disse inkluderes i H-verdi beregningen, såfremt fraværet kan knyttes direkte til skaden.

OBS! "Kink" eller "forstrekninger" oppstått under bæring, løfting osv regnes i alminnelighet ikke som arbeidsulykke med mindre det har skjedd noe "ulykkesartet".

Registrering av timer:

Antall arbeidete timer er all virkelig arbeidet tid for **samtlig**e faste ansatte (inkludert hele ledelsen, stab etc.). Det betyr i praksis at planlagte arbeidstimer skal reduseres for fravær (permisjoner, sykdom og annet) og økes med arbeidet overtid/mertid.

For funksjonærer skal det tillegges 10% for antatt merarbeid, med utgangspunkt i ordinær arbeidsuke.

For medlemmer som velger å inkludere underentreprenører, samarbeidspartnere og leverandører i sine verdier ovenfor kunder skal følgende prinsipper legges til grunn:

- I beregningsgrunnlaget for underentreprenør/leverandør tas kun med skader og arbeidstimer som utføres på selve prosjektet («innenfor porten»).
- For beregningen av timetallet kan elektronisk timeregistrering eller anslag benyttes.

I den årlige rapporteringen til EBA skal kun skader og timer for egne ansatte og innleide fra EBA-bedrifter medregnes.

Tilrettelagt arbeid:

Innebærer å tilrettelegge arbeidsforholdene slik at personer med midlertidig redusert arbeidsevne kan settes til egnet alternativt arbeid eller opplæringstiltak

Dersom den skadede, etter samråd med lege, kan settes til annet/alternativt arbeid, regnes dette ikke som skade med fravær, og skal derfor ikke inngå i statistikken for H1-verdien.

Tilrettelagt arbeid kan utføres i arbeidsgivers lokaler eller annet sted, dersom arbeidet kan ledes eller arbeidsresultat kan følges opp.

Dødsfall i forbindelse med arbeidsulykker:

Dødsfall registreres som fraværskade med et års fravær (230 dager).

Spesielt om utleie / innleie:

Ved utleie av arbeidskraft mellom EBA-bedrifter skal arbeidete timer og eventuelle yrkesskader telles med hos innleiebedriften.

Eksempler

1. Arbeidstaker går ved siden av bygget og en flis/gjenstand blåser i øyet. Håndverker blir hjemme i 3 dager.

Svar: Teller med i om. at hendelsen er forårsaket av en plutselig og uventet ytre

påkjenning eller belastning.

2. Arbeidstaker får en takluke over armen. Arbeider videre en uke, og får deretter et sykefravær grunnet brukket arm. Skaden skjedde når takluken falt over armen. Ingen vitner.

Svar: Skal telle med dersom fraværet kan knyttes direkte til hendelsen.

3. Arbeidstaker skjærer seg i fingeren på slutten av dagen. Får vondt på kvelden og reiser til lege. Grunnet lange avstander og venting tar dette hele påfølgende dag. Er på jobb dagen etter.

Svar: Telles ikke med da dagen etter skade brukes til avklarende undersøkelser/enklere behandling, og at skaden i seg selv ikke betinger et fravær.

4. Arbeidstaker løfter en plate med gips og får "kink" i ryggen. Blir hjemme i 2 dager.

Svar: Telles ikke med da dette ikke er forårsaket av en plutselig og uventet ytre påkjenning eller belastning.

5. Arbeidstaker får brist i beinet, og blir hjemme men får tilsendt faglitteratur vedkommende får beskjed om å sette seg inn i.

Svar: Telles med dersom arbeidsresultat ikke kan følges opp.

6. Arbeidstaker har kun arbeidsevne på 50% og får gradert sykemelding/egenmelding.

Svar: Telles ikke med dersom graderingen ser slik at arbeidstaker arbeider hver dag. Telles med dersom graderingen innebærer hele dager uten arbeid.

7. Arbeidstaker brekker arm, og gjennomfører først nettbasert kurs hjemme, for deretter å få alternative oppgaver på byggeplassen.

Svar: Telles ikke med da dette er tilrettelagt arbeid og ved at arbeidsresultatet fra det nettbaserte kurset kan følges opp.

8. Arbeidstaker trækker over, og gjennomfører nettbasert kurs på hjemme-PC

Svar: Telles med da det forutsettes at tilrettelagt arbeid skal gjennomføres i arbeidsgivers lokaler (eller tilsvarende).

9. Arbeidstaker kutter seg med kniv og oppsøker lege. Lege vurderer at såret ikke behøver sys.

Svar: Telles ikke som H2-skade da behandling ikke ble utført.

10. Arbeidstaker kommer tilbake på jobb etter 2 dager med egenmelding og sier at årsaken var en liten ulykke.

Svar: Telles med dersom skaden trygdemessig faller innenfor yrkesskadedefinisjonen. Bedriftene må selv etablere rutiner for å fange opp avvikene før dette medfører fravær.

11. Arbeidstaker skader seg og varsler ikke arbeidsgiver om hendelsen og varsler/leverer ikke egenmelding etter rutine. Fraværet defineres som skoft.

Svar: Telles ikke med dra fraværet fra arbeid ikke betraktes å være knyttet til hendelsen, men til skoft.

Næringen informeres om hvordan H-verdi skal tolkes ved at dokumentet legges ut på:
<http://eba.no/Medlem/hms1/hms-verltoykasse/>